

Vācijas kokmateriālu tirdzniecības asociācija pieprasa atlikt ES Atmežošanas regulas (EUDR) piemērošanu.

Avots: Latvijas Meža īpašnieku un apsaimniekotāju konfederācija

ES Atmežošanas regula (EUDR) stājās spēkā pagājušajā gadā. Ir plānots, ka tā tiks piemērota 2024. gada beigās.

Uzreiz pēc tās pieņemšanas Vācijas Kokmateriālu tirdzniecības asociācija (GD Holz) norādīja, ka joprojām ir daudz neatbildētu jautājumu par EUDR īstenošanu. Arī ieviešanas laika grafiks šķiet ārkārtīgi saspringts.

"Mēs piekrītam EUDR mērķiem, - novērst nelikumīgu mežizstrādi un atmežošanu visā pasaulē, taču ceļš uz īstenošanu ir saistīts ar pārmērīgu birokrātisku darbu. ES Komisija daudzās jomās vēl nav izpildījusi savus mājasdarbus un laika ir par maz," uzsver GD Holz rīkotājdirektors Tomass Gēbels (Thomas Goebel).

GD Holz uzskata, ka pašlaik trūkst pamatnostādņu, kas ir steidzami nepieciešamas EUDR praktiskai īstenošanai. Pašlaik ir pieejams visiem iesaistītajiem būtisku jautājumu un atbilžu katalogs, taču daudzviet tas tiek uzskatīts par neatbilstošu un nepraktisku kā arī nesniedz atbildes uz svarīgākajiem jautājumiem.

Pēc eksperimentālā testa dalībnieku domām, ES piedāvātā "informācijas sistēma", kas paredzēta uzticamības deklarāciju iesniegšanai, nedarbojas apmierinoši. Pašlaik tiek izstrādāta sistēma sadarbībai ar ES Komisiju, lai pārsūtītu attiecīgos uzticamības pārbaudes datus. Jāuzsver, ka arī šajā jomā laika grafiks ir ļoti ambiciozs.

Vēl viens svarīgs aspekts rūpības pienākuma izpildē ir vispārējā riska novērtējums kokmateriālu piegādātājvalstīs. Saskaņā ar pašlaik spēkā esošā EUTR noteikumiem tas ir atstāts pašu koksnes importētāju ziņā. Parasti kā orientieris tiek izmantots korupcijas uztveres indekss (CPI). Ar EUDR ES Komisija tagad vēlas to klasificēt "zema, normāla un augsta riska" kategorijās. GD Holz rīcībā ir informācija no zinošiem Eiropas iestāžu darbiniekiem, ka šī klasifikācija tiek atlikta. Tas vēl vairāk

apgrūtināta jau tā sarežģītā uzraudzības pienākuma izpildi, ja viss imports pamatā tiks klasificēts "normāla riska" kategorijā.

Turklāt daudzi piegādātāji pašlaik nespēj sniegt vajadzīgos datus (jo īpaši ģeogrāfiskās koordinātas), norāda GD Holz. Situāciju pasliktina tas, ka, piemēram, Ķīnā drošības apsvērumu dēļ ģeodatu nodošana ir apgrūtināta vai pilnībā aizliegta. Lai gan dažos gadījumos koordinātas tur ir pieejamas, nav oficiālu pārrēķina koeficientu, lai šīs koordinātas pārvērstu Eiropas Savienības noteiktajā formātā. Un pat ja tas izdotos: Ķīnas koordinātas var būt kā kļūdu avots. Rezultātā koordinātas vienmēr atšķiras no realitātes par vairākiem simtiem metru jebkurā virzienā. Asociācija GD Holz aicina Eiropas Savienību rast pozitīvu un ātru šīs situācijas risinājumu.

Lai gan kokmateriālu importam, izmantojot EUTR, jau eksistē gadiem ilga pieredze īpašas piesardzības kontroles pienākumu izpildē, jaunā EUDR atkal radīs ievērojamas papildu grūtības dokumentu pārvaldībā un informācijas (tostarp ģeodatu) vākšanā, - tā uzskata GD Holz pārstāvji. ES Komisijas pašu noteiktais pienākums, saskaņā ar kuru vecais regulējums tiek likvidēts "one in one out", ir pareizs tikai līdzsvara ziņā, taču saturs un prasības ievērojami palielinās.

Eiropas Kokmateriālu tirdzniecības asociācija (ETTF) un citas organizācijas jau ir tieši vērsušās pie ES Komisijas ar atklātu paziņojumu, lūdzot atlikt EUDR stāšanos spēkā.